

STUDIU DE CAZ

(Bâlbâiala - tulburare de ritm și fluentă)

Profesor logoped, Vișan Valerica
CJRAE Teleorman

E.M. este o fetiță, născută la data de 01.06.2011, domiciliată în Alexandria. Părinții au apelat la serviciile oferite de cabinetul logopedic când copilul avea trei ani.

I. Anamneza

Sarcina a decurs normal, nașterea făcându-se la termen. A fost înscrisă la creșă în jurul vârstei de doi ani. Până la vârsta de doi ani, copilul s-a dezvoltat normal. Spre sfârșitul celui de-al doilea an de viață, în urma unui șoc emoțional se declanșează bâlbâiala.

II. Ancheta socială

Este al doilea copil al familiei. Fratele, mai mare cu trei ani decât E.M., nu prezintă tulburări de limbaj.

E.M. provine dintr-o familie organizată, părinții au studii superioare, tatăl este stomatolog iar mama este casnică.

Condițiile de locuit sunt foarte bune, familia deținând o vilă care asigură confortul necesar.

Din punct de vedere somatic E.M. este dezvoltată normal.

Din punct de vedere psihologic dezvoltarea sa este normală, inteligența de nivel mediu. E.M. este sensibilă, comunicativă, relativ independentă, sociabilă cu cei din jur.

În ultima perioadă, E.M. și-a schimbat comportamentul. A devenit irascibilă, are tulburări de somn, plânge des și cel mai important lucru este că refuză să vorbească. Acesta este și motivul pentru care părinții au apelat la logoped.

Din discuțiile purtate cu părinții, aceștia au recunoscut faptul că și-au supus copiii unui regim de viață mai restrictiv. Ei consideră că, „copiii trebuie să-și asculte părinții, să facă întotdeauna ce doresc aceștia, pentru că, numai astfel se face distincție între cine este părinte și cine este copil. Copilul trebuie să-și cunoască locul. Noi suntem părinți, noi decidem pentru ei”. Atmosfera din familie era mai tot timpul tensionată, motivului principal constituindu-l „regulile” pe care trebuiau să le respecte în educarea copiilor.

Pentru că la creșă cerințele erau ridicate, acest lucru reiese din ceea ce spune mama, copilul trebuia să știe să mănânce singur și să se îmbrace singur. Mama, pentru a nu mai primi reproșuri din partea educatoarei, a supus fetița la un efort permanent să vorbească corect, să încerce să se îmbrace singură, iar dacă nu reușea acest lucru era pedepsită. Pedepsa fiind foarte des utilizată prin interdicția de a se uita la televizor, de a primi dulciuri, dar mai ales prin trimitere la colț timp de zece minute. În tot acest timp copilul plângea, fără a fi liniștit de părinți.

III. Observații logopedice

La începutul terapiei s-a constatat întreruperea vorbirii în timpul pronunției sunetelor din cauza unor spasme care produc repetarea unor silabe sau sunete, factorul declanșator fiind un șoc emoțional. Pedepsele repetate, certurile, constrângerile, faptul că a fost lăsată să plângă foarte mult, toate acestea din cauza fragilității sistemului nervos au produs o dezorganizare a comportamentului, influențând latura cea mai sensibilă și anume, „vorbirea”.

Plânsul îndelung i-a influențat respirația care are un rol important în actul vorbirii. Respirația a fost modificată fiind sacadată, neregulată, cu pauze mici între inspirație - expirație.

Intensitatea bâlbâielii este oscilantă, alternând perioade de intensitate maximă, cu perioade în care ea se reduce semnificativ, influențată de conținutul emoțional al celor comunicate. Dificultățile de vorbire sunt însoțite de grimase, gesticulații ale mâinilor, ajungând la o agitație a întregului corp, încercând să compenseze astfel dificultățile verbale.

Ritmul formulării ideilor este mai lent, când emoțiile sunt mai puternice, folosește gestul în locul cuvântului.

IV. Diagnostic logopedic

Datorită faptului că întreruperea vorbirii în timpul pronunției sunetelor se datorează unor spasme care produc repetarea unor silabe sau sunete, consider că este vorba de o bâlbâială clonică, declanșată de un puternic șoc emoțional (tatăl a țipat la copil), în jurul vârstei de trei ani, întreținută de trăiri emoționale perturbatoare.

V. Prognostic

Evoluția este lentă, însă poate fi favorabilă, susținută de înțelegere și un mediu afectiv securizat.

VI. Terapia logopedică

Activitatea terapeutică a debutat cu stabilirea obiectivelor și anume: schimbarea ritmului vorbirii, formarea unei vorbiri fluente, asigurarea unui climat familial cald, prielnic pentru dezvoltarea normală a unui copil. S-a realizat acest lucru prin consilierea părinților, în urma căreia aceștia au renunțat la pedepse, acordându-i fetei mai multă afecțiune, mai multă atenție, încercând să o încurajeze permanent în procesul de recuperare.

Pașii terapie logopedice au urmărit:

- Ritmicizarea respirației, calmarea și stăpânirea ei de către copil prin educarea respirației folosind exerciții pentru expirație: suflat cu paiul în apă, suflat lumânarea aprinsă, suflat fulgul în aer, exerciții pentru inspirație: mirosim florile, parfumul,

exerciții pentru învățarea respirației diferențiate, exerciții de respirație în fața oglinzii, prelungind treptat expirația, exerciții libere de respirație în mers.

- Elemente din gimnastica generală având ca scop fortifierea organismului și disciplinarea copilului prin dezvoltarea mobilității corporale legate de limbajul verbal, gimnastica brațelor, a mâinilor, a gâtului și a capului, a abdomenului, aplaudatul, mersul ritmat.
- Realizarea atât a echilibrului general, cât și a celui static și dinamic.
- Folosirea autocomenzii în cadrul verbalizării exercițiilor.
- Folosirea deprinderii de a respira corect în timpul exercițiilor, în așa fel încât să se creeze deprinderea ca verbalizarea să se facă numai pe componenta expiratorie.

Toate exercițiile au fost executate sub formă de joc adaptate vârstei de trei ani.

Exemple de exerciții:

„ala bala-portocala” prin repetarea unor silabe sonore într-un anumit ritm, „de-a uța-uța”, se prinde de ambele mâini copilul și începe să se balanseze cu tot corpul spre dreapta și spre stânga, antrenând în acest balans și copilul, în timp ce cântă uța-uța.

- vorbire în fața oglinzii, urmărind mișcările aparatului fonoarticulator (obraji, buze).

Exerciții pentru cap și gât:

„să învățăm păpușa” - explicând că păpușa atunci când salută trebuie să aplece capul și puțin trunchiul înainte, cerând copilului să-i arate păpușii cum trebuie să execute în mod corect aceste mișcări.

„să urmărim păsările” - i se arată copilului păsările care zboară și-i spunem copilului „hai să le urmărim fără să ne mișcăm din loc, până nu se mai văd”.

VII. Evoluția pe parcursul terapiei logopedice

S-a putut observa încă de la început o schimbare în comportamentul fetei, aceasta fiind dornică de integrare în activități, sociabilă cu cei din jur, în special atunci când i se acordă atenție.

S-a început cu educarea funcționării armonioase, ritmice a tuturor elementelor aparatului de articulație, a sunetelor și vorbirii în întregime, a fost folosită vorbirea pe baza întrebărilor, urmărindu-se prin aceasta realizarea unei participări active și conștiente, dezvoltarea auzului fonematic cât și a gândirii și limbajului.

E.M. participă cu interes la activități, este deschisă, progresul fiind evident, asigurând un suport în continuarea terapiei.

“Cea mai frecventă cauză a tulburărilor de ritm și fluentă este traumatizarea afectivă, consecință a unor relații familiale tensionate, ceea ce duce la o influență negativă asupra copilului al cărui sistem nervos este fragil”.

E.M., pot spune este un copil norocos, părinții ei și-au dat seama, chiar dacă mai târziu, că ambițiile și orgoliile nu fac bine, mai ales atunci când este vorba de un copil de trei ani.

Părintele nu-și pierde autoritatea și nici nu este manipulat dacă încearcă să cunoască copilul, să vadă lumea prin ochii lui, să-l asculte. Plânsul, strigătele sunt modul lui de a-și exprima suferința, de a-și elibera tensiunile, de a-și reveni. Fiți alături de el în tot ceea ce simte!

Deseori , tulburarea de ritm și fluență poate fi o consecință a comportamentului părinților mai puțin responsabili de rolul lor.

BIBLIOGRAFIE: Dumitru Motet, Tulburările de vorbire la copil, Editura Semne, București 2012